

без якої компанія зіткнеться з цілим рядом негативних наслідків, серед яких можна виокремити наступні:

- криза довіри зі сторони інвесторів і кредиторів;
- суттєве зниження ринкової капіталізації компанії;
- зростання вартості залучення зовнішнього фінансування.

Зотов В. О.,

*канд. екон. наук, доцент кафедри аудиту,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

ДЕЯКІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Наступного року, як відомо, аудиторська спільнота буде визначати дві ювілейні дати — двадцятиліття прийняття першого в Україні закону «Про аудиторську діяльність» і десятиліття використання в аудиторській практиці Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (надалі, Міжнародних стандартів аудиту, МСА), а також Кодексу етики професійних бухгалтерів, розроблених Міжнародною федерацією бухгалтерів. Незважаючи на те, що названі стандарти постійно удосконалюються, у практиці їх використання залишається немало невирішених проблем, пов'язаних, перш за все, з інтеграцією останніх із законодавчо-нормативною базою України. Однією з таких проблем є проблема документального оформлення домовленостей про надання аудиторських послуг, пов'язаних з виконанням завдань з надання впевненості, перш за все з аудитом фінансової звітності та іншої фінансово – економічної інформації.

МСА 210 «Узгодження умов завдань з аудиту» передбачає наступний перелік умов завдання з аудиту, які повинні бути узгодженими із замовником і подані у листі-зобов'язанні:

- мета й обсяг аудиту фінансової звітності;
- відповідальність аудитора;
- відповідальність управлінського персоналу замовника;
- ідентифікацію застосованої концептуальної основи фінансової звітності, що використана для підготовки останньої;
- посилання на очікувану форму і зміст будь-яких звітів, що їх надасть аудитор, і констатацію того, що можуть існувати обставини, за яких звіт може відрізнитися від очікуваної форми та змісту.

Цілком очевидно, що МСА не в змозі і неповинні поєднувати норми самих стандартів з вимогами законодавчих актів і нормативних документів країн членів Міжнародної федерації бухгалтерів. Крім того, побудова структури та змісту листа-зобов'язання на проведення аудиту потребує поєднання вимог цілої низки МСА та відповідати законодавчо-нормативній базі України. Так, у процесі підготовки листа-зобов'язання МСА 210 вимагає поєднання норм останнього з нормами:

- МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту»;
- Кодексу етики професійних бухгалтерів;
- Міжнародної концептуальної основи завдань з надання впевненості;
- Міжнародного стандарту контролю якості (МСКЯ 1);
- МСА 220 «Контроль якості аудиту фінансової звітності».

Лист-зобов'язання, який оформлюється аудитором відповідно до МСА 210, згідно Цивільного кодексу України (ЦКУ) є одностороннім правочином і не може вирішити всіх проблем правовідносин між аудитором і замовником. У зв'язку з тим, що лист-зобов'язання є необхідним, але не достатнім документом стосовно домовленості на проведення аудиту, необхідно звернутись до норм ЦКУ.

Повноцінним правовим документом стає договір на проведення аудиту або надання інших видів аудиторських послуг, який згідно норм ЦКУ повинен укладатись між юридичними особами (аудиторською фірмою і замовником аудиторських послуг) виключно письмово. Разом з тим, такий договір повинен враховувати всі вимоги МСА стосовно домовленостей на проведення аудиту, а саме вимоги перелічених нормативних документів Міжнародної федерації бухгалтерів.

Важливість змісту договору на проведення аудиту як для аудитора, так і для замовника аудиторських послуг надає підстави запропонувати використання наступних шляхів розв'язання зазначеної проблеми, а саме:

- підготовки національного стандарту «Договір на проведення аудиту» в якості доповнення МСА;
- підготовки Коментаря до Міжнародних стандартів аудиту, що використовуються на національному рівні, на зразок відповідного коментаря до Цивільного кодексу України.

Потребують конкретизації та інтеграції із законодавчо-нормативною базою України й інші Міжнародні стандарти аудиту, що регулюють, наприклад, проведення аудиту фінансової звітності.

сті, підготовленої відповідно до концептуальних основ спеціального призначення.

Запропоновані документи допоможуть інтегрувати норми українського законодавства та міжнародних нормативних документів (Міжнародних стандартів аудиту та Кодексу етики професійних бухгалтерів), що буде сприяти покращанню якості надання аудиторських послуг і підвищенню престижу професії аудитора та ролі у суспільстві всього інституту аудиту в Україні.

Література

1. Кодекс етики професійних бухгалтерів 2009. Міжнародна федерація бухгалтерів / перекл. з англ.; за ред. С.Я. Зубілевич. — К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2010. — 124с.

2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2010 року. Частина 1. / Пер. з англ.: Ольховікова О.Л., Селезньов О.В., Зеніна О.О., Гик О.В., Біндер С.Г. — К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2010. — 842 с.

3. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2010 року. Частина 2. / Пер. з англ.: Ольховікова О.Л., Селезньов О.В., Зеніна О.О., Гик О.В., Біндер С.Г. — К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2010. — 409 с.

4. Цивільний кодекс України: Коментар. Видання друге із змінами за станом на 15 січня 2004 р. — Х.: ТОВ «Одіссей», 2004. — 856 с.

Івахів Ю. О.,

*канд. екон. наук, старший викладач кафедри аудиту,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

ФІНАНСОВЕ ЗВІТУВАННЯ ЯК ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА

Вагоме значення в сучасних умовах господарювання має підвищення інформативності фінансової звітності як загальнодоступного джерела відомостей про фінансово-майновий стан і результати діяльності певної економічної одиниці. При цьому необхідно враховувати, що фінансова звітність — поняття статичне і позначає специфічний продукт з конкретними призначенням та цільовою аудиторією. Вона інтегрована у складну інфор-